

Підготував Петро МАКОВЕЦЬКИЙ

Українці в Казахстані

Населення Казахстану налічує 16 мільйонів, у тому числі майже 540 тисяч українців. Що стало причиною появи цих українців у далекій і невідомій азіатській країні – Казахстані? Перша «українська хвиля» з'явилася там у кінці XIX ст. Це були бідні, безземельні вихідці з Південної та Лівобережної України, де земля на той час була повністю розподілена між великими латифундіями (маєтками німецьких поселенців). Друга хвиля еміграції (знову ж таки українців з підросійських земель) в Казахстан у пошуках вільної землі відбулася в часи Столипінської аграрної реформи. Третя хвиля (1939-1953 р.) – це «плід» сталінського терору, її складали вихідці із Західної України, переважно національно свідомі українці-греко-католики (по-іншому – політв'язні або просто «враги народу»). Та й, зрештою, починаючи ще з 1931 року, Казахстан поступово перетворився на одну із «канонічних» територій ГУЛАГу, де було розташовано 20 концтаборів. У роки Другої світової війни там перебувало майже 200 тисяч інтернованих, у тому числі й українців. Після відбуття термінів ув'язнення та заслання ці люди так і не отримали дозволу повернутися додому. Сьогодні їхні онуки часто-густо не знають жодного українського слова, що й передбачалося колишньою владою.... Живуть у Казахстані також відомі «цілинники».

Деякі події (вже історичні!) з життя Греко-Католицької Церкви в Казахстані 1994 року в Казахстані було зареєстровано першу греко-католицьку громаду. Тоді там не було ще ні храму, ні священика. Через три роки в Караганді, за фінансової допомоги організації «Реновабіс» побудовано каплицю Покрови Пресвятої Богородиці. Храм Покрови – це перший храм УГКЦ, зведений на території СНГ, поза межами України. А в Квітну (Зелену) неділю 1997 р. відбулося освячення храму. На освячення зібралося понад 500 віруючих, деякі з них приїхали з віддалених міст. Прийшли не лише українці чи греко-католики, але також християни інших конфесій і національностей. Вперше за роки перебування на чужині українці мали змогу молитися разом зі своїми єпископом і священиком, та ще й у своєму храмі.

3 вересня 2001 року в Казахстані Святіший Отець Іван Павло II під час офіційного візиту освятив наріжний камінь для будівництва нового греко-католицького храму в Караганді. 9 серпня 2002 року Блаженніший Патріярх Любомир (Гузар), перебуваючи з візитом у Казахстані, освятив місце під будову нового храму поряд із діючою каплицею. Після закінчення будівництва 18 вересня 2005 року відбулося освячення збудованого храму Покрови Пресвятої Богородиці. Чин освячення храму та Божественну Літургію очолив офіційний делегат патріярха Любомира (Гузара) владика Василь (Семенюк), єпископ-помічник Тернопільсько-Зборівської єпархії УГКЦ.

10 квітня 2005 року в столиці Казахстану Астані відбулося посвячення місця під будову греко-католицького храму. У цей день в каплиці греко-католицької парохії св. Йосифа Обручника, яка знаходиться у підвальному приміщенні римо-католицького кафедрального собору, була відслужена урочиста Божественна Літургія, яку очолив апостольський делегат для греко-католиків в Казахстані та Середній Азії протоєрей Василь Говера, йому співслужили священики Ростислав Роман Малярчук, настоятель астанинської парохії, та Роман Заміховський, адміністратор греко-католицької парохії м. Сатпаєва. На Святій Літургії був присутній апостольський нунцій в Казахстані та Середній Азії

архиепископ Йосиф Весоловський.

П. Маковецький. Греко-Католицька Церква в Казахстані // Слово № 3-4 (37) (2008-2009)
с. 16